

هنرمندان المان‌های نوروزی از انگیزه انتخاب هایشان می‌گویند

# نوید آمدن بهار

گل‌دفتر

۶

حمیده صفائی

دیدن شکوفه‌های بهاری در گوشه و کنار شهر جان دوباره‌ای به طبیعت می‌دهد و نویدبخش آمدن بهار است و شروع فصل بهار هم نویدبخش سرسبزی، نشاط و امید است. هر سال با شروع نوروز، شادی و نشاط مضاعفی در چهره مردم دیده می‌شود و همه به نوعی شادباش خود را به دیگری عرضه می‌کنند

اما در مشهد علاوه بر شکوفه‌های بهاری المان‌های نوروزی هم خبر از آمدن بهار می‌دهند و رنگ و روی شهر را تغییر می‌دهند. امسال نیز مانند سال‌های گذشته شاهد نصب المان‌های نوروزی در شهر هستیم که حال و هوای دیگری به شهر بخشیده است. نکته درخور توجه المان‌های امسال، طراحی‌های متفاوت و بدون تکرار همراه با تغییرات چشمگیر است از جمله تلفیق کارهای سنتی و مدرن که هیجان و زیبایی بیشتری را به همراه دارد.

## ● عکاس خانه

در قسمتی از پیاده‌راه میدان بسیج، دیوارهای سفیدی را می‌بینید که برگرفته از معماری ایرانی با نمادهای سنتی مانند آئینه‌کاری و نقش‌های اسلیمی است. این اثر با نام «عکاس خانه» در این گوشه از شهر جا خوش کرده است تا شهروندان در کنار آن بایستند و عکس یادگاری بگیرند.

نقیسه خوش اندام سی‌ساله، کارشناس گرافیک، خالق این اثر است. او از همان ابتدای گفت‌وگو تأکید بر کار مشترکش با «بهاره قدری» دارد. خوش اندام مدت ۱۰ سال است که در فضای المان‌های شهری و نقاشی دیواری همراه دوستش در هنرهای تجسمی فعالیت می‌کند و طراح مدال‌های هنری و تندیس‌های برنزی است. دلیل انتخاب این رشته سلیقه و علاقه شخصی‌اش بوده است. او هنر را دوست دارد و جذب گرافیک و رشته‌های هنری شده است. او درباره انتخاب این المان نوروزی می‌گوید: «در تعطیلات نوروزی آدم‌ها دوست دارند در کنار خانواده و دوستانشان عکس بگیرند. ایده المان از آنجا به ذهن ما آمد که هم‌زمان کاری با نام باغ ایرانی را انجام می‌دهم و این کار برگرفته از قسمتی از آن است. دوست داشتیم به لحاظ ظاهری رنگ و فرم خاصی را در ایام نوروز برای مردم نمایش دهیم که به لحاظ بصری خاطره‌خوشی در ذهنشان نقش ببندد و رنگ و روی زیبایی به شهر بدهد و با فرهنگ ما هم خوانی داشته باشد. در کار از آئینه استفاده کردیم، زیرا در معماری ایرانی آئینه نماد روشنی است و زیاد استفاده می‌شود، سعی کردیم آن را کار بردی کنیم. علاوه بر آن تلاش ما بر این بود که این سازه تعاملی باشد و با آدم‌ها ارتباط برقرار کند. مردم می‌روند آنجا و در کنار آن عکس می‌گیرند برای همین نامش را عکاس خانه گذاشتیم. این سازه بخشی از بنای ایرانی را به رخ می‌کشد.»

وی یادآور می‌شود: «این کار تلفیقی از هنر سنتی و مدرن است. در این المان فضای معماری ایرانی نشان داده شده که با مدرنیته ترکیب شده است. در این ۱۰ سال کاری، کارهای سنتی و مدرن داشته‌ام و این بار کارم تلفیقی از هر دو است.»

بودم تصمیم گرفتم این کار را نزد پدر و با نظارت او انجام دهم. از نگاه خودم این اتفاق برایم توفیقی بود که در کنار پدر باشم. کار را در ترکیه درست کردم و ۷ روز طول کشید که آن را به مشهد بیاورم.»

این مجسمه‌ساز جوان با اشاره به برگزاری جشنواره‌های هنری در مشهد و سپردن کار به جوانان می‌گوید: «استادان بنام و درجه یک همیشه سبک و سیاق خاص خودشان را دارند و براساس آن پیش می‌روند، اما وقتی به جوانان اجازه می‌دهند به میدان بیایند موجب نوگرایی می‌شود و این رقابت‌های مثبت سبب می‌شود نشاط جدیدی با وجود جوانان خلاق شکل بگیرد. قطعاً این اتفاق با میدان دادن به جوانان رخ می‌دهد. به طور حتم اولین کار یک جوان بهترین کارش نیست و باید چندین کار انجام دهد تا به نتیجه مطلوب برسد، تمرین و نظارت سبب می‌شود کیفیت کار افزایش یابد.»

اسفندیاری نقش المان‌ها در فضای شهری را این‌طور توصیف می‌کند: «المان‌ها در مجموع حالت سادگی‌ای را که در فضای شهری حاکم است از بین می‌برند و نمای تازه‌ای به شهر می‌دهند، چون هر المان با یک نگاه ویژه و یک موضوع ساخته شده است. زمانی که المانی با هدف و بیان خاص طراحی و تعبیه می‌شود، مخاطب می‌تواند یک‌سری حرف‌ها و نشانه‌ها را در قالب اشکال ببیند. برخی معتقدند المان‌ها باید نوین و مدرن باشند.»

من به عنوان یک هنرمند اگر بخواهم کارم را ارائه دهم، سبکی را در نظر می‌گیرم و با آن جلو می‌روم و مخاطب هم با همان کار با من ارتباط برقرار می‌کند، اما وقتی بحث هنر شهری پیش می‌آید باید طراحی سمعی و بصری شهر مشهد را در نظر داشته باشیم و به این موضوع توجه کنیم که همه سلیقه‌ها در آن هست و باید به آن‌ها احترام گذاشت. درست است این المان‌ها باید موجب ارتقای سواد بصری مردم شوند، اما نمی‌توان گفت کارهای فاخر و مفهومی یا کارهای کارتونی ورنال کدام برتر است؛ این کارها منافاتی با هم ندارند، مهم مردم هستند که با آن‌ها ارتباط برقرار کنند و از دیدن آن‌ها لذت ببرند.»

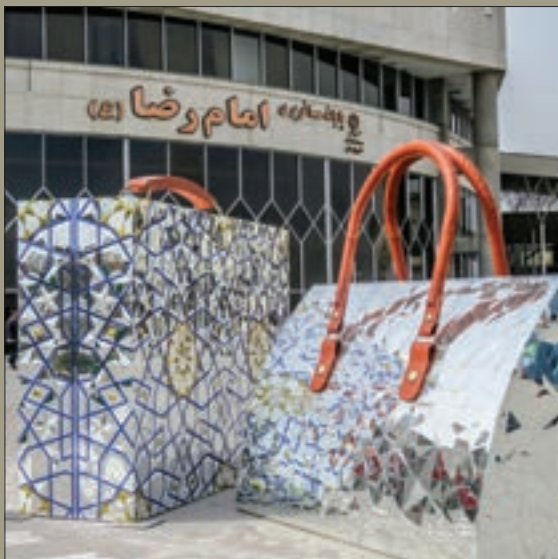
## ● تندیس حاج حسین ملک

پیاده‌رو ورودی خانه ملک امسال میزبان تندیس حاج حسین ملک است. واقف بزرگ مشهدی که در گوشه‌ای روی صندلی نشسته و نظاره‌گر عابران پیاده‌ای است که از این مسیر می‌گذرند. شاید هم به ترافیک سهراب دارایی می‌نگرد و آن را با روزگاری مقایسه می‌کند که اثری از این همه خودرو در خیابان نبود. خالق این اثر فردین اسفندیاری، ۲۸ ساله دارای مدرک مهندسی پزشکی، است. او مجسمه‌ساز است و از دوازده سالگی در کنار پدرش استاد «افشین اسفندیاری» تجربه‌ی این کار را آموخته و از چهارده سالگی به‌طور حرفه‌ای مشغول به کار است. آن‌طور که خودش می‌گوید؛ این سومین تندیس است که برای مشهد ساخته، قبل از این اثر آخرین کارش رستم و رخش است که در سه راه فردوسی نصب شده است.

اصالتش آذری است و خاطرات خوشی از مشهد دارد. اسفندیاری درباره دلیل انتخاب این المان چنین توضیح می‌دهد: «هر بار که به اتفاق خانواده‌ام به مشهد می‌آئیم، مکان‌های دیدنی این شهر را می‌گشتیم. خانه ملک برایم جالب بود به‌ویژه وقتی شنیدم حاج حسین ملک واقف بزرگی است و مردم به نیکی از او یاد می‌کنند. همیشه دوست داشتم مجسمه‌ای در آنجا از او ببینم، اما این اتفاق هیچ وقت نیفتاد، تا اینکه امسال به این موضوع فکر کردم و تصمیم گرفتم این سوژه را کار کنم.»

وی درباره کارش می‌گوید: «این کار از روی تصویر معروف حاج حسین ملک ساخته شده و سعی کردم تمام ظرافت‌کاری‌هایی را که در عکس مشاهده می‌شود روی کار اجرا کنم. ارتفاع آن ۲ متر و از جنس فایبرگلاس است و وزیر کار تمام آهن‌کشی شده است.»

این کار یکی از آثار خاطره‌انگیز اسفندیاری است که توانست با نظارت پدرش آن را انجام دهد. او براینمان تعریف می‌کند: «از زمانی که طرحم را ارائه دادم مراحل تأییدش گذشت، اما در نهایت خبری به من برای ساخت آن ندادند. من هم تصمیم گرفتم به ترکیه نزد پدر بروم. دوروز مانده بود به سفرم که اطلاع دادند کارت تأیید شده و آن را انجام دهید. من که عازم سفر



شوق زیارت



عکاس خانه



تندیس حاج حسین ملک